

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ -СОФИЯ
ИНЖЕНЕРНО -ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ -СЛИВЕН
Катедра Педагогика

РЕФЕРАТ

По

„Възрастова психология“

Тема : „Въздействието на семейното насилие върху развитието на детето – емоционални ,психологически и социални последици. Специфични аспекти на образователната среда и насилието и как това се отразява върху учебната мотивация и академичната продуктивност на децата. Превенция и интервенция в средата на насилие и как обществото и образователните институции могат да подкрепят здравето и развитието на детето.“

Студент:

Специалност :

Факултетен номер:

Сливен
2025г.

Увод

Насилието над деца е феномен във всяко общество, без значението от националност, етнос, религия и социален статус на семейството. Децата са беззащитни спрямо своите родители и настойници, а самото насилие може да бъде както психическо, така и физическо. Това е сред глобалните проблеми на социума, в който живеем. За насилие над дете се смята и злоупотребата, липсата на грижи или тяхното negliжиране, сексуалното малтретиране, трудовата експлоатация. Изброените са включени в Конвенцията на ООН и могат да доведат до отнемане на родителските права, а родителите или настойниците, които проявят подобно отношение към децата или детето се завеждат под правна отговорност. Въпреки мерките, които отделните държави и тяхното законодателство предприемат за защита на децата от насилие, то все още съществува в много семейства. Доказано е, че децата, които са свидетели или жертва на такова имат психологични или други проблеми, по-трудно се интегрират в обществото, често и те проявяват агресия към останалите, имат затруднение в обучителния процес, страдат от различни липси и дефицити. Този реферат цели да разгледа видовете насилие над деца, както и влиянието им върху развитието на детската психика.

Видове семейно насилие

Важно е да различаваме видовете насилие, тъй като те както вече споменах могат да бъдат от различно естество, но нито един вид не е с по-голяма или по-малка значимост. Всеки вид насилие оказва влияние върху детската психика. Най-честите форми на насилие са:

- **Физическо насилие**- физическото насилие никога не е случайно, представлява физическо посегателство над детето или върху друг член на семейството. То може да бъде извършено от всеки един член на семейството без значение от пола. В тази категория попадат удрянето, блъскането, ритането, изгарянето, хапането, душенето, давенето и други посегателства, които причиняват физическа болка или оставят следа по кожата или трайни физически увреждания и белези. Тук е важно да отбележа, че в групата на физическото насилие попада и крайните форми на родителски контрол, който може да включва използването на груба сила, която цели да уплаши детето с цел дисциплинирането му. Едни от най-често срещаните физически форми на насилие, всъщност имат за цел именно „дисциплинирането“ на детето и се

изразяват в шамаросване, пляскане, шляпване и започват да се използват от родителите още в ранна детска възраст. Характерното при тях е, че такава сила от страна на родителите се използва в ежедневните дейности като хранене, преобличане, сменяване на пелени и игра. Към физическото насилие спада и преднамереното даване на медикаменти, алкохол и наркотици на лица под 18 години.

- Психическото и емоционалното насилие над детето може да бъде честото обиждане, квалифициране, критикуване, порицание, заплахите, подигравките, предизвикването на безпокойствие в детето, изразяването на крайно недоволство от неговото поведение и неспособността за подsigуряването на елементарни условия за живот като отопление, храна, дрехи, санитарни принадлежности, топла вода. Психическото насилие може да не идва директно от родителя, а и от друг член на семейството, както е при физическото насилие. Към този вид насилие спада и неспособността на възрастните да подsigурят подкрепа и база за развитие на детето, оглед неговите нужди и потребности според възрастта. Децата, които са свидетели на физическо насилие, което не е насочено директно към тях, имат психологически травми през целия си живот. Живеенето в такава неблагоприятна семейна среда оказва влияние на емоционалността на детето и именно за това се смята за психическо насилие.
- Тормоз – тормозът е форма на насилие, което е позиционирано извън семейната среда, то се среща в онлайн платформите, училищната среда и дори на детската площадка. Родителите са отговорни за вземането на мерки срещу тормоза над тяхното дете, тъй като negliжирането на проблема може да доведе до трайни последици;
- Експлоатация на детски труд- форма на насилие, която често се среща в по-бедните региони на България или в малцинствата. Често децата са карани да работят, което противоречи на закона, това води до завишаване нивата на стратификацията в образователната система и високи проценти на неграмотност в някои от малцинствата. Ниският стандарт на живот, който водят родителите, обрича децата на мизерия и физически труд, което оставя трайна следа в психиката им.
- Сексуално насилие- под сексуално насилие можем да разбираме всяко физическо посегателство на член от семейството към детето и има сексуален